

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЦЕНТР ЗДВН
КАФЕДРА ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ І ПІДПРИЄМНИЦТВА

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

Підходи до фінансування інвестиційної діяльності підприємства

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Студентки Сімонової Влади Романівни

групи Ф.мдн-01К

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр.

Кваліфікаційна робота магістра містить результати власних досліджень.
Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на
відповідне джерело

_____ В.Р. Сімонова
(підпис)

Керівник проф. д.е.н.

_____
(підпис)

І.М. Кобушко

Суми 2021

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи магістра на тему
Підходи до фінансування інвестиційної діяльності підприємства
Студентки Сімонової Влади Романівни

Актуальність теми кваліфікаційної роботи. Формування та використання власних інвестиційних ресурсів, створення правових та економічних умов для залучення зовнішнього капіталу, зокрема капіталу іноземних інвесторів, створення правових та економічних умов для залучення іноземних інвесторів. Поява нових інструментів фінансового інвестування та важелів державного регулювання докорінно змінили підходи до фінансування інвестиційної діяльності.

Метою роботи є визначити сутність, значення та підходи до фінансування інвестиційної діяльності..

Об'єктом дослідження є методи інвестиційного аналізу, що використовуються при визначенні підходів до фінансування діяльності підприємства.

Предметом дослідження є економіко-фінансові відносини, які супроводжують процес фінансування інвестиційної діяльності.

Основна частина магістерської роботи складається з трьох розділів. У першому розділі розглянуто економічний зміст інвестицій, їх види та функції, мета та завдання інвестиційного менеджменту.

У другому розділі розглянуто критерії ефективності інвестиційного проекту та методи їх оцінки. Визначено особливості управління реальними та фінансовими інвестиціями підприємства

У третьому розділі представлена методика оцінки ефективності фінансування інвестиційного проекту, проаналізовані основні інвестиційні показники та проведені розрахунки.

Основний зміст кваліфікаційної роботи викладено на 37 сторінках, з яких список використаних джерел містить 3 найменувань. Робота містить 23 таблиці, 4 рисунки.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА СУТНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙ	7
1.1 Сутність та класифікація інвестицій	7
1.2 Мета та завдання інвестиційного менеджменту	9
РОЗДІЛ 2 ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ	12
2.1 Критерії ефективності інвестиційного проекту та методи їх оцінки	12
2.2 Управління реальними інвестиціями підприємства	17
2.3 Управління фінансовими інвестиціями підприємства	20
РОЗДІЛ 3 ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДХОДІВ ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	23
3.1 Загальна характеристика діяльності підприємства	23
3.2 Опис інвестиційного проекту салону меблів «Модерн»	25
3.3 Фінансування інвестиційного проекту розширення підприємства	31
ВИСНОВКИ	44
ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ	46

ВСТУП

Актуальність. Вихід української економіки з глибокої кризи, нарощування її потенціалу та підвищення ефективності виробництва на сучасному етапі неможливі без істотного оновлення виробничої бази діючих підприємств. Однак складний і переважно суперечливий для української економіки процес технічного переозброєння та реконструкції призвів до необхідності розуміння та якісного осмислення нових підходів до фінансування інвестицій.

Формування та використання власних інвестиційних ресурсів, створення правових та економічних умов для залучення зовнішнього капіталу, зокрема капіталу іноземних інвесторів, створення правових та економічних умов для залучення іноземних інвесторів. Поява нових інструментів фінансового інвестування та важелів державного регулювання докорінно змінили вихідні характеристики та умови здійснення інвестиційної діяльності для більшості національних підприємств значно диверсифікувалися і, відповідно, ускладнили організаційно-управлінський механізм короткострокової діяльності і довгострокові інвестиції. В сучасних умовах нестабільної економіки України та гострого дефіциту вільних фінансових ресурсів на підприємствах,

Помилки в цій області дуже важко виправити або, принаймні, компенсувати, майже неможливо. Тому від того, наскільки об'єктивно і всебічно буде проведено таке обґрунтування, залежать терміни повернення вкладеного капіталу та темпи економічного розвитку підприємства.

Магістерська робота розглядає питання формування інвестиційних ресурсів підприємства за допомогою різних інструментів фінансового ринку.

Мета роботи - визначити сутність, значення та підходи до фінансування інвестиційної діяльності.

Завдання дослідження, які виходять з мети роботи:

- визначити сутність та класифікацію інвестицій;
- визначити мету та завдання інвестиційного менеджменту;
- проаналізувати критерії ефективності інвестиційного проекту та методи їх оцінки;
- визначити методи управління реальними та фінансовими інвестиціями підприємства
- оцінити ефективність підходів до фінансування інвестиційної діяльності підприємства.

Об'єктом дослідження визначено підходи до до фінансування інвестиційної діяльності підприємства.

Предметом дослідження є економіко-фінансові відносини, які супроводжують процес фінансування інвестиційної діяльності.

Методи дослідження, які використовувалися в процесі дослідження та обробки матеріалів: коефіцієнтний, структурно-логічний, метод порівнянь.

Структура роботи. Основна частина магістерської роботи складається з трьох розділів. У першому розділі розглянуто економічний зміст інвестицій, їх види та функції, мета та завдання інвестиційного менеджменту.

У другому розділі розглянуто критерії ефективності інвестиційного проекту та методи їх оцінки. Визначено особливості управління реальними та фінансовими інвестиціями підприємства

У третьому розділі представлена методика оцінки ефективності фінансування інвестиційного проекту, проаналізовані основні інвестиційні показники та проведені розрахунки.

Фактологічну основу магістерської роботи складають підручники, методичні вказівки, статистичні збірники, інтернет видання та матеріали періодичних видань.

РОЗДІЛ 1 ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА СУТНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙ

1.1 Сутність та класифікація інвестицій

Інвестиції - це всі види майнових та інтелектуальних цінностей, які вкладаються в об'єкти підприємницької та інших видів діяльності, в результаті чого створюється прибуток (дохід) або досягається соціальний ефект.

- кошти, цільові банківські вклади, акції, акції та інші цінні папери;
- рухоме та нерухоме майно;
- майнові права, що впливають з авторського права та інших інтелектуальних цінностей;
- сукупність технічних, комерційних та інших знань, формалізованих технічною документацією, навичок і виробничого досвіду, необхідних для організації певного виду виробництва, але не запатентованих («ноу-хау»);
- права користування землею, водою, ресурсами, будинками, спорудами, обладнанням, а також інші майнові права.

Інвестиції у відтворення основних фондів і збільшення товарних запасів здійснюються у формі капітальних вкладень.

З метою забезпечення ефективного управління інвестиціями їх класифікують за певними критеріями. Наведена нище класифікація інвестицій відображає їх найістотніші ознаки і при необхідності може бути розширена.

Види інвестицій

1. За видами цінностей: Матеріальні (реальні); Нематеріальні; Фінансові.
2. За цілями застосування: Реінвестиції; Нетто-інвестиції.
3. За терміном інвестування: Короткострокові; Довгострокові.
4. За характером участі суб'єкта в інвестуванні: Прямі; Непрямі.
5. За походженням капіталу, що інвестується: Державні; Приватні; Змішані; Вітчизняні; Іноземні.

Існують наступні напрями здійснення фінансових інвестицій суб'єктами інвестиційної діяльності:

Таблиця 1.1 - Напрями здійснення фінансових інвестицій суб'єктів інвестиційної діяльності

Капітальне будівництво	Інновації	Фондовий ринок
Інвестування капітальних вкладень в основні засоби виробничого та невиробничого призначення	Вкладення грошових коштів у наукову-технічну продукцію та інтелектуальний потенціал	Акції, облігації, похідні інструменти

Джерелами фінансування інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання є фінансові ресурси (рисунок 1.1)

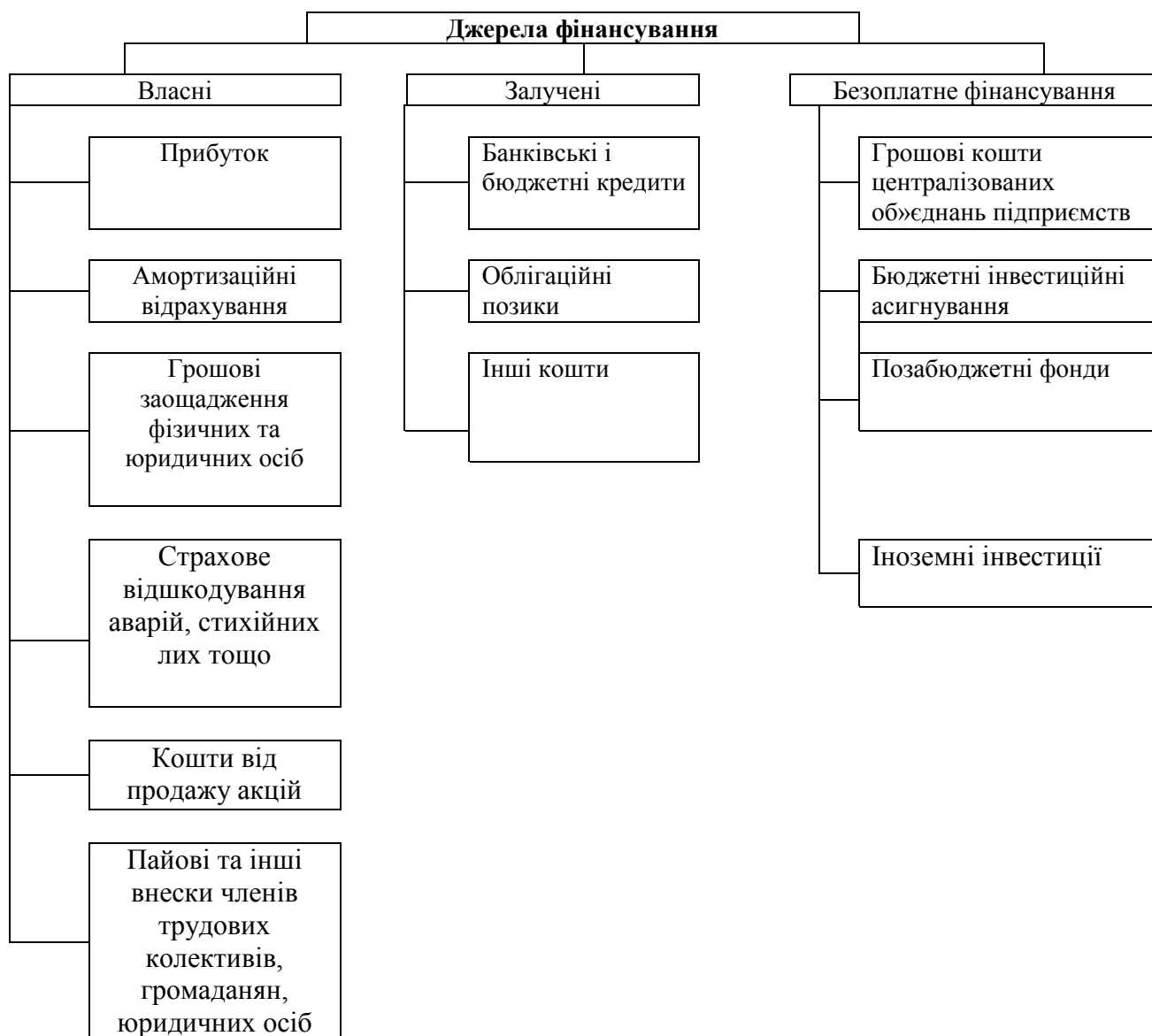

Рис. 1.1. - Джерела фінансування інвестицій

При виборі джерел фінансування інвестицій слід враховувати наступні фактори:

- вартість капіталу та їх рентабельність;
- співвідношення власного та позичкового капіталу;
- ризик, що виникає внаслідок використання певного джерела фінансування;
- економічні джерела інвесторів

1.2 Мета та завдання інвестиційного менеджменту

Інвестиційний менеджмент — це система розроблення та реалізації управлінських рішень на основі оцінки стану та прогнозування розвитку інвестиційного ринку з метою забезпечення найбільш ефективних напрямів реалізації інвестиційної стратегії підприємства на окремих етапах його розвитку.

Оновлені цілі управління інвестиціями:

- 1) забезпечення високих темпів розвитку операційної діяльності;
- 2) оптимізація рентабельності та ризику окремих реальних і грошових інвестицій;
- 3) забезпечення хорошої ліквідності інвестицій;
- 4) забезпечення формування достатнього обсягу інвестиційних ресурсів;
- 5) пошук основних напрямів прискорення реалізації інвестиційної програми;
- 6) забезпечення фінансової збалансованості підприємства в процесі здійснення інвестиційної діяльності.

Розглянемо основні завдання управління інвестиціями компанії.

1. Це завдання реалізується за такими напрямками:

- визначення потреби в обсягах інвестицій для вирішення стратегічної мети розвитку

- операційну діяльність підприємства на окремих його етапах життєвого циклу;
- забезпечення високих темпів розширеного відтворення необоротних операційних активів;
- формування ефективної інвестиційної програми на плановий період

2. Підвищення рівня рентабельності інвестицій має забезпечуватися в межах допустимого інвестиційного ризику, рівень якого встановлюють власники або фінансові менеджери підприємства.

Прогнозується вплив інвестиційних ризиків на прибутковість, платоспроможність та фінансову стійкість підприємства.

3. Для підтримки високого рівня рентабельності інвестицій велике значення має своєчасне реінвестування капіталу в найбільш прибуткові об'єкти інвестування. Необхідною умовою забезпечення можливостей такого реінвестування капіталу є оптимізація рівня ліквідності сформованої підприємством інвестиційної програми в контексті складових його інвестиційних проектів.

4. Збалансування обсягу залучених інвестиційних ресурсів із прогнозованими обсягами інвестиційної діяльності підприємства у сфері реального та фінансового інвестування. Обґрунтовано схеми фінансування окремих реальних проектів та оптимізація структури джерел залучення капіталу.

5. Необхідністю швидкої реалізації інвестиційної програми є:

- прискорює економічний розвиток підприємства за рахунок додаткового чистого грошового потоку за рахунок чистого інвестиційного доходу та амортизаційних відрахувань;
- скорочує термін користування позичковим капіталом;
- сприяє зниженню рівня інвестиційних ризиків, породжених змінами на інвестиційному ринку, інфляцією та іншими факторами.

6. Забезпечення фінансової збалансованості підприємства в процесі здійснення інвестиційної діяльності характеризується високим рівнем фінансової стійкості та платоспроможності підприємства, що є однією з передумов для здійснення підприємством ефективною інвестиційної діяльності. Основна причина цього: значне відволікання фінансових ресурсів протягом тривалого періоду, генерує переважно негативні грошові потоки.

Процес прийняття інвестиційного рішення включає такі етапи (рис. 1.2).

Рис. 1.2 - Схема процесу прийняття рішення

Давайте розглянемо кожен із цих кроків.

Етап збору інформації. Системне вивчення інвестиційних ідей всіма службами підприємства, а саме: інвестиції на заміну обладнання, інвестиції на модернізацію, інвестиції на розширення виробництва.

Етап формулювання. Сформулювати проблеми - вивчити та проаналізувати можливі варіанти, кожен з яких становить проект, порівнянний з іншими варіантами.

Етап оцінки та відбору. Аналіз інвестицій та їх варіантів включає кількісні, грошові аспекти з використанням одного або кількох критеріїв. Коли є лише одне рішення, необхідно визначити, прийнятне воно чи ні.

РОЗДІЛ 2 ПІДХОДИ ДО УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЕКТАМИ

2.1 Критерії ефективності інвестиційного проекту та методи їх оцінки

Критерії, які використовуються при аналізі інвестиційної діяльності, можна розділити на дві групи залежно від того, враховано чи ні параметр часу:

- 1) на основі дисконтованих оцінок;
- 2) на основі бухгалтерських оцінок.

До першої групи входять:

- чистий знижений ефект (NPV);
- внутрішня норма прибутковості (IRR);
- індекс рентабельності інвестицій (RI);
- дисконтований термін окупності (DPP).

До другої групи входять:

- рентабельність інвестицій (RR);
- облікова норма рентабельності інвестицій (ARR).

1-а група критеріїв

Чистий знижений ефект (NPV);

Чиста теперішня вартість базується на порівнянні суми початкових інвестицій (ІВ) із загальною сумою дисконтованих чистих грошових потоків, сформованих ними протягом прогнозованого періоду.

Чистий зменшений ефект (NPV) розраховується за формулою:

$$NPV = \sum_{t=1}^N \frac{CF_t}{(1+k)^t} - IC \quad (1.1)$$

де CF_t – чистий грошовий потік, створений інвестиціями за період t ;

k – ставка дисконту;

N – термін життя проекту.

Таким чином, чистий поточний ефект розраховується на основі двох показників:

1) дисконтовані грошові потоки від реалізації інвестиційного проекту за весь період його функціонування:

$$\sum \text{NPV} = \sum_{t=1}^N \frac{CF_t}{(1+k)^t}$$

2) сума початкових інвестицій

ІС.

Якщо: $\text{NPV} > 0$, то проект приймається;

$\text{NPV} < 0$, то проект не приймається;

$\text{NPV} = 0$, тоді покриваються лише інвестиційні витрати. Прибуток = 0.

Чистий грошовий потік за проектом оцінюється за такою схемою:

$$\begin{aligned}
 & \text{Надходження грошових коштів (виручка)} \\
 & - \text{змінні витрати} \\
 & \underline{- \text{постійні витрати}} \\
 & = \text{Грошовий потік до оподаткування} \\
 & - \text{амортизаційні відрахування} \\
 & - \text{виплати по кредиту} \\
 & \underline{=} \text{оподатковуваний результат} \\
 & \underline{- \text{Податок на прибуток}} \\
 & = \text{чистий результат} \\
 & \underline{+ \text{Амортизаційні відрахування}} \\
 & = \text{чистий грошовий потік (після оподаткування)} \\
 & \text{внутрішня норма прибутковості (IRR);}
 \end{aligned}$$

Внутрішня норма прибутку – це значення показника дисконту, при якому поточна вартість інвестицій дорівнює сучасній величині грошових потоків, що генеруються цими інвестиціями, або значення показника дисконту, при якому забезпечується нульове значення NPV інвестиційних інвестицій.

Розрахунок IRR включає в себе розв'язання наступного рівняння:

$$NPV = \sum_{t=1}^N \frac{CF_t}{(1 + IRR)^t} - IC = 0 \quad (1.2)$$

Отже, IRR характеризує вартість капіталу (ставку дисконтування), при якій сума дисконтованих потоків, сформованих проектом, дорівнює сумі інвестицій, тобто $NPV = 0$.

Ціль розрахунку IRR для аналізу ефективності запланованих інвестицій, в основному, полягає в тому, що IRR показує очікувану прибутковість проекту, а отже, максимально допустимий відносний рівень витрат, які можуть бути пов'язані з цим проектом.

Отже, практичне значення критерію IRR полягає в тому, що підприємство може приймати будь-які рішення інвестиційного характеру, рівень рентабельності яких не нижче поточного значення показника «вартість капіталу» (k).

Дерево рішень IRR має наступний принцип:

- якщо значення IRR більше або дорівнює вартості капіталу, то проект приймається;
- якщо IRR менше вартості капіталу, то проект відхиляється.

Індекс рентабельності інвестицій (RI)

RI характеризує рентабельність інвестицій величиною дисконтованого чистого грошового потоку проекту і розраховується за формулою:

$$NPV = \sum_{t=1}^N \frac{CF_t}{(1 + k)^t} / C \quad (1.3)$$

Критерії оцінки інвестиційних проектів з використанням RI наступні:

якщо $RI > 1$ - проект прийнятий;

якщо $RI < 1$ - проект відхилено;

RI безпосередньо пов'язаний з розрахунком NPV проекту і дає подібні результати для оцінки його ефективності.

Дисконтована рентабельність інвестицій (DPP)

Дисконтований період окупності – це період часу, необхідний для відшкодування початкових інвестиційних витрат для розрахунку дисконтованого чистого прибутку (чистого грошового потоку).

Тобто дисконтованим терміном окупності є таке значення t , що відповідає умові:

$$IC = \sum_{t=1}^N \frac{CF_t}{(1+k)^t} \quad (1.4)$$

Термін окупності проекту розраховується за формулою:

$$DPP = \frac{IC}{CF} \quad (1.5)$$

де IC - початкова сума інвестицій;

CF - середньорічна сума дисконтованого чистого прибутку (чистого грошового потоку).

При оцінці інвестиційних проектів критерії DPP можна використовувати двома способами:

- проект приймається за наявності окупності;
- проект приймається тільки в тому випадку, якщо термін окупності не перевищує певного ліміту, встановленого фінансовим менеджером.

Період окупності на бездисконтній основі (RR)

RR розраховується аналогічно DPP, але без урахування зміни вартості грошей з часом. Тобто чисті грошові потоки, створені проектом, не дисконтуються.

Облікова норма рентабельності інвестицій (ARR)

ARR показує рентабельність інвестицій від проекту і розраховується за формулою:

$$ARR = \frac{P}{(IC - PV):2}, \quad (1.6)$$

де P – середньорічний чистий прибуток, отриманий проектом;

IS - початкова сума інвестицій;

PV – залишкова або ліквідаційна вартість активу;

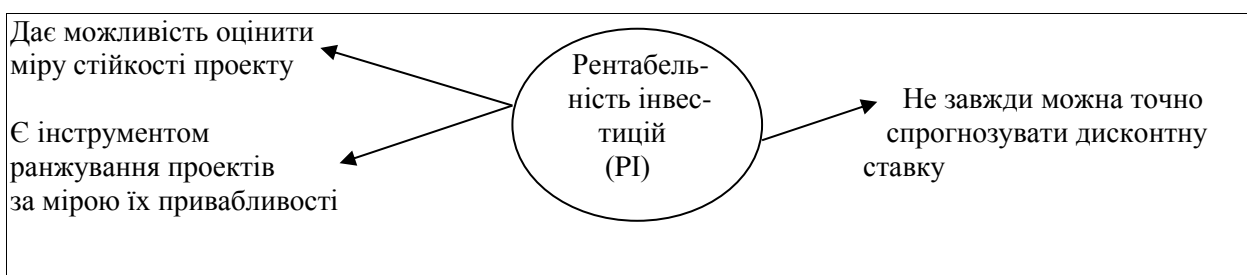
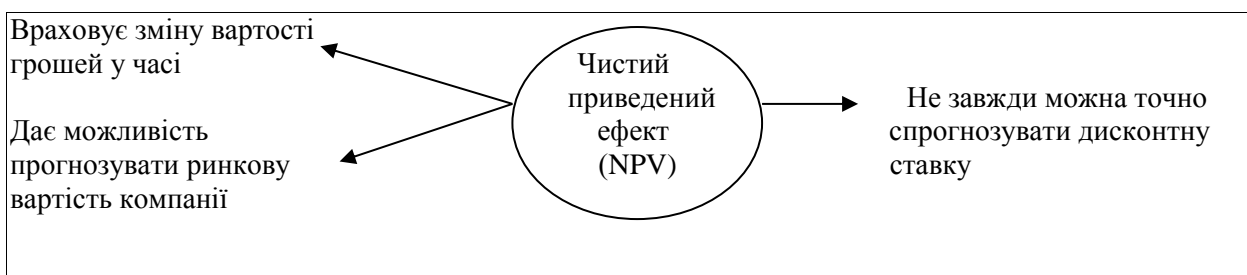
2 - коефіцієнт, що формує середню суму інвестицій за період використання проекту.

ARR порівнюється з коефіцієнтом початкової рентабельності капіталу, розрахованим шляхом ділення загального чистого прибутку підприємства на загальну суму авансованих коштів у його діяльності.

Наведені вище критерії оцінки ефективності інвестиційних проектів мають такі переваги та недоліки (рисунок 1.4.)

Переваги

Недоліки

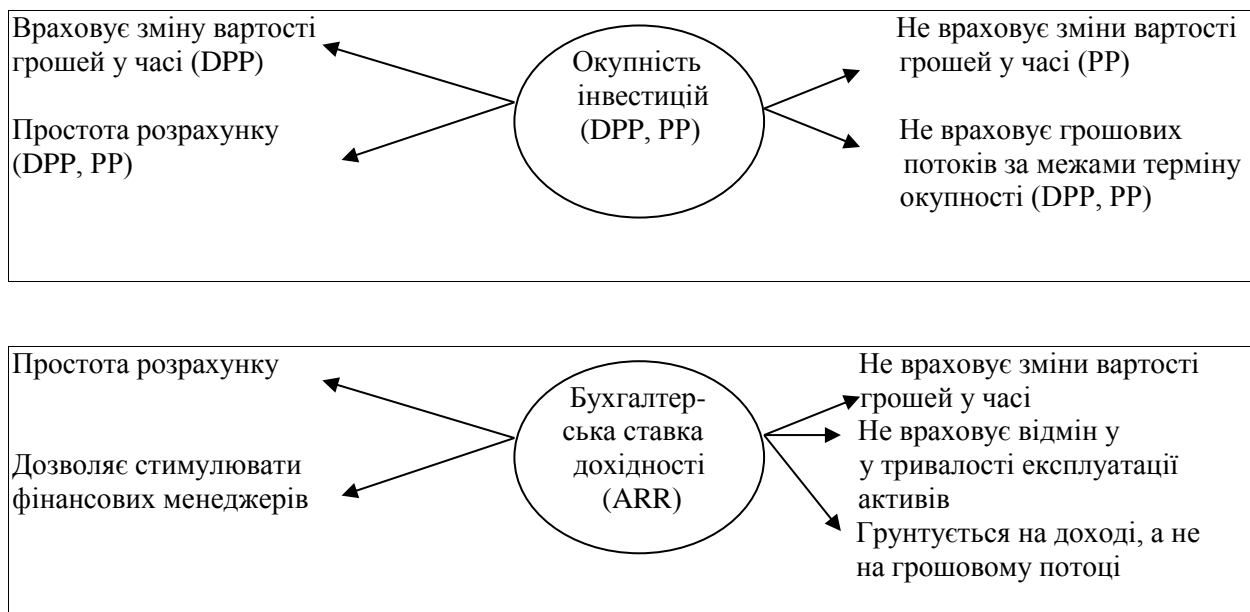

Рис. 2.1 – Переваги та недоліки критеріїв оцінки ефективності інвестиційних проектів

2.2 Управління реальними інвестиціями підприємства

Реальні інвестиції — це вкладення фінансових ресурсів у матеріальні активи, в оновлення та розширене відтворення основних засобів (капітальні інвестиції), а також у нематеріальні активи.

Реальні інвестиції здійснюються підприємствами в таких формах (табл. 2.1)

Таблиця 2.1 - Основні форми реальних інвестицій

Форми реальних інвестицій	Економічна сутність
1. Придбання цілісних майнових комплексів	Інвестиційна діяльність великих підприємств, що забезпечує галузеву, товарну або регіональну диверсифікацію їх діяльності з метою реалізації «ефекту синергетики»
2. Нове будівництво	Будівництво нового об'єкта із завершеним технологічним циклом відповідно до затверджених проектів
3. Перепрофілювання	Повна заміна технології виробничого процесу з метою випуску нової продукції
4. Реконструкція	Повне або часткове переоснащення виробництва за єдиним проектом без будівництва нових і розширення діючих

	цехів основного виробничого призначення
5. Модернізація	Удосконалення машин, обладнання на інноваційній основі
6. Оновлення окремих видів обладнання	Просте відтворення активної частини основних фондів
7. Інноваційні інвестиції в нематеріальні активи	придбання патентів на наукові відкриття, винаходи, промислові зразки та товарні знаки; придбання ноу-хау тощо.
8. Інвестування приросту в запаси матеріальних оборотних активів	Розширення обсягу операційних оборотних засобів підприємства з метою збільшення обсягів виробництва та реалізації продукції

Управління реальними інвестиціями – це система розробки та реалізації управлінських рішень на основі аналізу ринкових факторів з метою відбору та реалізації найбільш ефективних реальних інвестиційних проектів на підприємстві.

Мета реального управління інвестиціями - забезпечення ефективного формування операційних активів підприємства.

Основними етапами реального інвестиційного управління підприємством є:

- 1) аналіз стану реальних інвестицій за попередній період;
- 2) визначення загального обсягу реальних інвестицій у плановому періоді;
- 3) визначення форми цієї інвестиції;
- 4) вибір ефективних інвестиційних проектів;
- 5) оцінка ефективності окремих інвестиційних проектів з урахуванням факторів ризику;
- 6) забезпечення реалізації інвестиційних проектів;
- 7) забезпечення постійного контролю за реалізацією інвестиційних проектів.

Розглянемо основні етапи управління реальними інвестиціями компанії.

1. На цьому етапі вивчаються такі питання:

- динаміка загального обсягу капітальних вкладень у приріст реальних активів;

- показник реалізації окремих інвестиційних проектів, рівень розвитку інвестиційних ресурсів у розрізі реальних об'єктів інвестування;
- рівень завершеності розпочатих реальних інвестиційних проектів;
- досліджує ефективність реалізації цих інвестиційних проектів.

2. Основою визначення загального обсягу реальних інвестицій у плановому періоді є запланований обсяг приросту основних фондів підприємства, а також нематеріальних та оборотних засобів, що забезпечують збільшення виробництва та реалізації продукції.

3. Вибір конкретної форми реального інвестування залежить від:

- завдання галузевої, товарної та регіональної диверсифікації підприємства;
- можливості впровадження нових технологій;
- наявності власних інвестиційних ресурсів і можливість використання позикових або залучених ресурсів.

4. На даному етапі вивчаються та реалізуються такі питання:

- розробка бізнес-планів інвестиційних проектів на підприємстві;
- пропозиція грошей на інвестиційному ринку;
- для дослідження відбираються окремі реальні інвестиційні проекти;
- досліджує можливості та умови придбання окремих активів;
- проводиться експертиза обраних об'єктів інвестування.

5. Досліджено рентабельність та ризикованість обраних інвестиційних проектів. Також вивчаються ризики, пов'язані з реальними інвестиціями підприємства в цілому. Прогнозується вплив інвестиційних ризиків на прибутковість, платоспроможність та фінансову стійкість підприємства в плановому періоді.

6. Реалізація реальних інвестиційних проектів здійснюється на основі обраних схем їх фінансування, а також розробленого капітального бюджету та графіка реалізації кожного інвестиційного проекту.

7. Цей етап реального управління інвестиціями реалізується в рамках організованого на підприємстві інвестиційного контролінгу за основними показниками кожного інвестиційного проекту.

2.3 Управління фінансовими інвестиціями підприємства

Загальні основи управління фінансовими інвестиціями

Фінансові інвестиції – це активи, які утримуються підприємством з метою отримання прибутку (відсотки, дивіденди тощо), збільшення вартості капіталу чи інших вигод для інвестора.

Фінансові інвестиції є активною формою ефективного використання вільного капіталу підприємства, яка має особливості:

- Здійснюється на пізніх етапах розвитку підприємства, коли задовольняються його потреби в реальних інвестиціях;
- дає можливість здійснювати зовнішні інвестиції в країні та за кордоном;
- Для підприємств реального сектору економіки це самостійний вид господарської діяльності, оскільки стратегічні завдання їх розвитку можна вирішити лише шляхом інвестування в статутний капітал та придбання контрольних пакетів акцій інших підприємств;
- Дозволяє підприємству швидше і дешевше реалізувати окремі стратегічні цілі свого розвитку;
- Компанія має можливість інвестувати як у безризикові, так і в спекулятивні інструменти, і таким чином проводити свою інвестиційну політику як консервативний або агресивний інвестор;
- Прийняття управлінських рішень займає мінімум часу в порівнянні з реальними інвестиціями (проектами);

- Потрібний активний моніторинг та ефективність прийняття рішень при здійсненні фінансових інвестицій, оскільки на фінансовому ринку спостерігаються значні коливання ринкової кон'юнктури.

Форми фінансових інвестицій наведено на рисунку 2.2.

Рисунок 2.2 – Форма фінансових інвестицій

Управління фінансовими інвестиціями – це управлінські рішення, спрямовані на вибір найбільш ефективних фінансових інструментів для інвестування капіталу та виду його реінвестування в підприємство.

Основні завдання управління фінансовими інвестиціями підприємства представлені в табл. 2.2.

Таблиця 2.2 - Основні завдання управління фінансовими інвестиціями підприємства та їх зміст

Завдання	Зміст завдання
1. Аналіз стану фінансових інвестицій за попередній період	Вивчення загального розміру та динаміки капітальних вкладень у грошові активи. Дослідження форм грошового інвестування, їх співвідношення. Аналіз складу інструментів грошово-кредитного інвестування, їх динаміка. Оцінка рівня прибутковості та ризику окремих грошових інструментів та грошових вкладень загалом. Оцінка рівня ліквідності окремих інструментів фінансового інвестування та їх портфеля в цілому
2. Визначення суми грошових вкладень у плановому періоді	Визначається обсягом наявних коштів, які можуть бути використані для фінансування реальних інвестицій або інших витрат планового періоду. Запланований обсяг фінансових інвестицій диференційовано в розрізі довго- та короткострокових періодів його реалізації.

3. Вибір форми фінансового інвестування	Вибір форми залежить від завдань, які вирішує підприємство в процесі господарської діяльності, а саме: - вирішення стратегічних завдань щодо розвитку операційної діяльності (капітальні вкладення в статутні фонди спільних підприємств, придбання контрольного пакету акцій окремих компаній); - вирішення проблем приросту капіталу в довгостроковій перспективі; - вирішення проблем отримання поточних доходів та антиінфляційного захисту тимчасово вільних грошових активів
4. Оцінка інвестиційних властивостей окремих грошових інструментів	Вивчення факторів, що визначають інвестиційні якості акцій, облігацій, депозитних сертифікатів. Оцінка інвестиційної привабливості галузей економіки та регіонів країни.
5. Формування портфеля фінансових інвестицій	При формуванні портфеля враховуються такі фактори: - вид портфеля фінансових інвестицій; - необхідність диверсифікації грошових інструментів портфеля; - необхідність забезпечення високої ліквідності портфеля тощо. Оцінка портфеля за співвідношенням рівня прибутковості, ризику та ліквідності.
6. Забезпечення ефективного оперативного управління портфелем фінансових інвестицій	Забезпечення своєчасної реструктуризації портфеля з метою збереження його цільових параметрів з урахуванням змін середовища фінансових ризиків.

РОЗДІЛ 3 ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ПІДХОДІВ ФІНАНСУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

3.1 Загальна характеристика діяльності підприємства

Метою проекту є розрахунок ефективності інвестицій у відкриття салону меблів «Модерн» у м. Конотоп.

Даний проект планується реалізувати на базі вже діючого підприємства товариства з обмеженою відповідальністю «Дубок», яке має досвід торговельної діяльності.

ТОВ «Дубок» компанія, основним напрямком якої є продаж меблів, люстр і освітлення, представлена інтернет-магазином www.dybok.ua і роздрібною мережею: Гіпермаркетом меблів у Рівному і Луцьку, салонами меблів у Львові, Нетішині та Вараші.

Інтернет магазин Dybok.ua:

Топовий інтернет магазин меблів і люстр українського e-commerce;

Кращий інтернет магазин меблів і товарів для дому 2016 року за результатами голосування у проекті «Українська народна премія»;

Більше 4 млн відвідувань сайту за 2019 рік;

Більше 200 тисяч клієнтів відвідало салони мережі у 2019 році;

Більше 50 000 товарів з категорії меблі і люстри.

Переваги компанії:

Безкоштовна адресна доставка замовлення по всій Україні;

Величезний онлайн-каталог меблів і люстр;

Гарантія повернення або обміну товару протягом 30 днів;

Інтернет-магазин меблів, який має більше 3 тис. кв.м. складів, більше 3 тис. кв.м. роздрібною мережі салонів, тримає складську програму по основним фабрикам та власний автопарк;

Вирішуємо всі проблемні моменти з клієнтом, які можуть виникнути у процесі купівлі товарів.

Розгалужена Off-line мережа по таких містах як: м. Рівне, м. Львів, м. Луцьк, м. Нетішин, м. Вараш, м. Ковель, м. Дубно, м. Володимир-Волинський.

Більше 3 тис. кв. м. складських площ у Київській, Рівненській, Волинській, Львівській та Хмельницькій областях.

Персонал – за 9 років існування компанії – штат збільшився у більше, ніж 10 разів і налічує наразі більше 160 людей;

Dubok.ua - член Української Асоціації Меблевиків та член Асоціації рітейлерів України.

Історія компанії:

Серпень 2010 рік – поява регіонального інтернет-магазину меблів Dubok.com.ua

2011 рік – відкриття офісу у м. Рівне;

2014 рік – відкриття Гіпермаркету меблів Dubok.ua у Рівненському ЦУМі;

2015 рік – відкриття салону меблів у м. Луцьк, ТЦ «Варшавський»;

2016 рік – відкриття салону меблів у м. Нетішин, Хмельницької області;

2018 рік – відкриття салону меблів у Львові та Луцьку

2019 рік – відкриття салонів меблів у м. Вараш, Рівненської області.

2020 рік – відкриття салону меблів і люстр у м. Львів на території ЖК "Добра оселя"

Соціальна відповідальність: підтримка сімейних цінностей у рамках проекту «Пузаті мами» місто Рівне; підтримка здорового способу життя у якості мецената агентства розвитку спорту «Стандарт» у Рівненській області; благодійність.

3.2 Опис інвестиційного проекту салону меблів «Модерн»

Бізнес-план присвячений розрахунку ефективності інвестицій у відкриття салону-магазину з продажу меблів у місті Конотоп, Сумської області.

Діяльність відкритого салону спрямована на задоволення потреб фірм – юридичних осіб та населення із середнім рівнем доходу.

Дата початку проекту – 2021 рік

Тривалість проекту 2 роки.

Фінансування проекту - 100% позикових коштів.

Всі розрахунки зроблені в програмі Project Expert.

Розрахунок та опис проекту буде виконуватися в послідовності, яка відображена в програмі Project Expert (табл. 3.1).

Таблиця 3.1 – Опис проекту в програмі Project Expert

Відкриття салону меблів «Модерн» у м. Конотоп:
• Проект
• Компанія
• Навколишнє середовище
• Інвестиційний план
• Оперативний план
• Фінансування
• Результати
• Аналіз проекту
• Приведення в дію

Для спрощення віднесення початковий баланс ТОВ «Дубок» матиме нульові значення за всіма показниками, оскільки ми маємо намір аналізувати ефективність лише проекту реконструкції.

У розділі «Проект» діалогового вікна «Список товарів» вводиться список продукції, що пропонується до продажу.

У нашому випадку до продажу пропонуються меблі виробництва ТОВ «Дубок»: картотеки, шафи; пенал; консолі; енергетичні таблиці; прямі столи; кутові столи; столи для керівників; надбудови, кріплення, тумби.

У розділі «Проект» діалогового вікна «Список товарів» введіть дані про товари, які планує реалізувати магазин-салон (табл. 3.2).

Таблиця 3.2 - Перелік товарів, що пропонуються до продажу

Продукти / Послуги		
Найменування	Вимір	Початок
Крісло KINDER	одиниця	01.01.21
Крісло Logica	одиниця	01.01.21
Крісло Prestige	одиниця	01.01.21
Крісло GOLF-50	одиниця	01.01.21
Крісло Flora зі шкіри	одиниця	01.01.21
Крісло ROYAL шкіра	одиниця	01.01.21
Крісло ROYAL шкіра	одиниця	01.01.21

У розділі «Середовище» діалогового вікна «Валюта» вводиться основна валюта – гривня та додаткова – долар США.

При моделюванні діяльності компанії та розробці проекту враховується ряд факторів зовнішнього середовища, податкове середовище, інфляція, коливання курсів валют, які використовуються підприємством для розрахунків готівкою.

Система Project Expert допомагає відобразити специфіку податкової системи. Система надає перелік основних видів податків, встановлених законодавством України, з урахуванням поточних ставок сплати запропонованих податків, а також дозволяє вибрати оподатковувану базу із запропонованого переліку та самостійно визначити її для будь-якого податку за допомогою формула.

У розділі «Навколишнє середовище» діалогового вікна «Податки» введіть список працюючих податків (табл. 3.3).

Передінвестиційна та інвестиційна фази будь-якого проекту вимагають ретельного вивчення графіка та роботи та переліку залучених ресурсів.

Система Project Expert формує графік початкових капітальних вкладень та підготовчих робіт – діаграму GANTT. Система досить гнучка у поданні даних проекту, що дозволяє пов'язати всі етапи інвестиційної та подальшої операційної діяльності або описати ці етапи проекту самостійно.

Таблиця 3.3 – Опис податків у Project Expert

Податки	
Наіменування	Ставка, %
Податок на додану вартість	20
Податок на прибуток	18
Єдиний соціальний внесок	22

Система дозволяє визначити етапи робіт, розрахувати потребу в ресурсах, необхідних для виконання цих етапів, порядок їх оплати, встановити взаємозв'язок між етапами та сформувані активи підприємства.

Під час підготовчого періоду необхідно виконати наступний обсяг робіт:

- 1) укладати договори оренди торгових і складських приміщень;
- 2) ремонт орендованого приміщення;
- 3) укладати договори на поставку товарів;
- 4) отримати позику;
- 5) придбання меблів, комп'ютерів та оргтехніки для організації робочих місць;
- 6) здійснити підбір персоналу.

У розділі «Інвестиційний план» діалогового вікна «Графік» вводимо шість етапів підготовчого періоду, встановлюємо вартість етапів, якщо необхідно, а також встановлюємо зв'язки між етапами (Таблиця 3.4).

Таблиця 3.4 - Розклад часу реалізації проекту

Календарний план						
№	Назва етапу	2021 рік				
		02/21	03/21	04/21	05/21	06/21
1	Укладення договору оренди	+	+			
2	Укладення договорів на поставку товару	+	+			

3	Отримання позики		+	+		
4	Придбання офісних меблів			+	+	
5	Придбання комп'ютерної техніки			+	+	
6	Рекрутинг				+	
7	Купівля товару					+

Далі проводимо аналіз Загальних витрат, вносимо дані з поточних витрат підприємства: оренда приміщення, витрати за послуги зв'язку, витрати на електроенергію та інші (Табл.3.5).

Табл.3.5 – Опис поточних витрат в Project Expert

Загальні витрати					
Управління	Виробництво	Маркетинг			
Назва	Долл.		SUS		
Електроенергія	154.00				
Послуги зв'язку	200.00				
Оренда приміщення	1600.00				
Оренда приміщення - Опис					
Періодичні виплати		Протягом періоду - з 2 до 24 міс			
Щомісяця					
Разова виплата					
Складна система виплат за формулою					

При моделюванні діяльності підприємства в Project Expert необхідно внести в систему дані про товар, обсяги його закупівель і вартість закупівлі, про витрати на персонал відповідно до існуючої структури виробництва, про загальні витрати - витрати на виробництво, управління, маркетинг і т. д. Виробничий план може формуватися системою автоматично в залежності від плановий продаж товару. Усі ці дані вводяться в розділ Операційний план діалогового вікна «План виробництва» та в діалоговому вікні «Матеріали та компоненти».

Далі наводяться дані про обсяги закупівлі товарів (табл. 3.6).

У таблиці 3.7 наведено загальну кількість товарів.

Табл. 3.7 – Загальна кількість товарів

Найменування	одиниця вимірювання	Кількість
Крісло KINDER GTS ДОЛМАТИНЕЦ	шт.	55
Крісло Logica GTS;		23
Крісло Prestige 50 GTS		35
Крісло ROYAL шкіра, пластикові ручки		42
Підлокітники (Sanplast4)		72
Стілець ISO BLASK;		85
Крісло Prestige 50 GTS ERGO		12
Крісло Prestige 50 GTS ROSAN		3
Виконавчий стіл		1
Комп'ютерний стіл		2
Прямий стіл		6
Крісло Regal 50 GTS		7
Крісло Prestige 50 GTS ERGO SPORT		2
Кутовий стіл		4
Тумба		6
Крісло GOLF-50 / AMF5 ROSAANE		9
Крісло ROYAL шкіра		1
Крісло Flora зі шкіри		3
Крісло Prestige 50 GTS		5
Шафа		9

Стратегію збуту компанії, що реалізує проект, необхідно детально пропрацювати на етапі планування. Щоб ввести його в Project Expert, необхідно в розділі «Операційний план» головного вікна «План продажів» ввести список товарів, вказати примітки до кожного товару та передбачуваний обсяг продажів. У процесі обробки стратегії збуту в Project Expert враховуються такі фактори: час продажу товару (послуг), час затримки доставки товару, а також умови оплати за товарів чи послуг (фактично, з передоплатою чи в кредит).

Моделювання збуту враховує обсяги запасів товарів і терміни їх зберігання, відсоток втрат при реалізації товарів і т.д.

Роздрібний товарообіг є основним економічним показником торговельного підприємства. Він характеризує обсяг підприємства, від нього залежить обсяг валового доходу і прибутку.

Прогнозування та планування роздрібного товарообігу здійснюється по кожній товарній групі та по підприємству в цілому.

Розрахунки на плановий обсяг реалізації на 2021-2023 роки зроблені виходячи з обсягу реалізації по іншим проектам.

Таблиця 3.8 - Представлено відпускні ціни на товари.

Товар/специфікація	Ціна (дол.США)
Крісло KINDER GTS ДОЛМАТИНЕЦ	185,00
крісло Logica GTS;	185,00
Крісло Prestige 50 GTS	225,00
Крісло GOLF-50 / AMF5 ROSAANE	245,00
Крісло ФлораСпліт	620,00
Крісло ROYAL шкіра	710,00
Крісло ROYAL шкіра, пластикові ручки	710,00
Підлокітники (Sanplast4)	30,00
Стілець ISO BLASK;	100,00
Крісло Prestige 50 GTS ERGO	235,00
Крісло Prestige 50 GTS ROSAN	235,00
Крісло Prestige 50 GTS ERGO SPORT	235,00
Крісло Regal 50 GTS	235,00
Прямий стіл	560,00
Комп'ютерний стіл	705,00
Виконавчий стіл	705,00
Кутовий стіл	705,00
Тумба	560,00
Шафа	620,00

3.3 Фінансування інвестиційного проекту розширення підприємства

Будь-який проект розвитку підприємства неможливо реалізувати без вирішення проблеми фінансування. Система Project Expert має можливість моделювати та вибирати схему фінансування. Які кошти потрібні на різних етапах проекту? Вимоги до капіталу визначаються на основі даних, відображених у звіті про рух грошових коштів.

Фактично, Cash-Flow є основним документом, призначеним для визначення потреби в капіталі, розробки стратегії фінансування підприємства, а також оцінки ефективності використання капіталу.

Значення залишку на рахунку компанії вказуються в останньому рядку таблиці Cash-Flow і демонструють прогнозований стан поточного рахунку компанії, що реалізує проект, в різні періоди часу. Від'ємне сальдо поточного рахунку означає, що підприємство не має необхідної суми капіталу. Важливо

сформувати капітал так, щоб протягом жодного періоду часу величина залишку поточного рахунку не мала від'ємного значення. При цьому необхідно дотримуватися основного принципу – залучати капітал лише в той період, коли це дійсно необхідно.

При розробці проекту спочатку планувалося взяти кредит у банку на придбання меблів та комп'ютерної техніки для організації роботи в шоу-румі на суму 30 000 долл. терміном на 2 роки під 25% річних за умови погашення кредиту починається з другого місяця роботи шоу-руму. Після розрахунків у системі Project Expert було встановлено, що 30 000,00 долл. більш ніж достатньо для відкриття салону, залишається невикористаний капітал (табл. 3.9).

Табл. 3.9 - Формування стратегії фінансування

Кредити						
Найменування	дата	Сума (долл..)		Сума (\$ США) Термін		
Кредит 1	01.06.2021	30000,00			24 місяці	
Дефіцит готівки						
Дефіциту готівки немає						
Сума дефіциту:	гривні	\$ США				
Початкове: 0 0						
Максимум: 0 0						
		6.2021	7.2021	8.2021	9.2021	10.2021
Рух грошових коштів від операційної діяльності		-1707,5	2302.3	9364.5	4805.8	4805.8
Потік грошових коштів від інвестиційної діяльності		-14276,5	0,00	0,00	0,00	0,00
Потік грошових коштів від фінансової діяльності		30000,0	-1304.4	-1304.4	-1304.4	-1304.4
Залишок готівки на кінець періоду		14016.0	15013.9	23074.0	26575.5	30077.0

При зменшенні суми кредитування до 15 000 долл.. формується дефіцит капіталу (табл. 3.10.)

Таблиця 3.10 – Формування стратегії фінансування

Кредити						
Ім'я	дата	Сума (долл..)		Сума (\$ США) Термін		
Кредит 1	01.06.06	15000,00			23 місяці	
Дефіцит готівки						
Дефіциту готівки немає						
Сума дефіциту:	гривні	\$ США				
Початкове: -983,98 -194,85						

Максимум: -983,98 -194,85					
	6.2021	7.2021	8.2021	9.2021	10.2021
Рух грошових коштів від операційної діяльності	-1707,5	2302.3	9364.5	4805.8	4805.8
Потік грошових коштів від інвестиційної діяльності	-14276,5	0,00	0,00	0,00	0,00
Потік грошових коштів від фінансової діяльності	15000,0	-652,2	-652,2	-652,2	652.2
Залишок готівки на кінець періоду	-383,98	666.1	9378.3	13532.0	17685.6

Тому була перерахована сума позики та відображено оптимальну суму для початку роботи салону-магазину, що дорівнює 20 000 долл. (табл. 3.11)

Таблиця 3.11 - Формування стратегії фінансування проекту

Кредити					
Ім'я	дата	Сума (долл.)	Сума (дол. США)		
Кредит 1	01.06.21	20000,00			
Дефіцит готівки					
Дефіциту готівки немає					
Сума дефіциту:	гривні	\$ США			
Початкове: 0 0					
Максимум: 0 0					
	06.21	07.21	08.21	09.21	10.21
Рух грошових коштів від операційної діяльності	-1707,5	2302.3	9364.5	4805.8	4805.8
Потік грошових коштів від інвестиційної діяльності	-14276,5	0,00	0,00	0,00	0,00
Потік грошових коштів від фінансової діяльності	20000,0	-869,6	-869,6	-869,6	-869,6
Залишок готівки на кінець періоду	4016.0	5448.7	13943.6	17879.8	21816.1

Результати розрахунку відображаються у фінансовій звітності: Звіт про прибутки та збитки (табл. 3.12), баланс (табл. 3.13.), План руху грошових коштів (табл. 3.14).

Фінансові звіти показують результати діяльності компанії, і ми отримуємо їх у програму автоматично в результаті розрахунків.

Project Expert також формує таблиці показників ефективності інвестицій та фінансових показників, включаючи такі групи даних:

Продовження таблиці 3.12

Показник	лютий 2022	березень 2022	квітень 2022	травень 2022	червень 2022	липень 2022	серпень 2022
Валовий продаж	45550,00	45550,00	45550,00	45550,00	45550,00	45550,00	45550,00
Податки з продажу	7593,18	7593,18	7593,18	7593,18	7593,18	7593,18	7593,18
Чистий обсяг продажів	37956,82	37956,82	37956,82	37956,82	37956,82	37956,82	37956,82
Матеріали та комплектуючі	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00
Загальні прямі витрати	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00
Загальний прибуток	10846,82	10846,82	10846,82	10846,82	10846,82	10846,82	10846,82
Витрати на виробництво	1954,00	1954,00	1954,00	1954,00	1954,00	1954,00	1954,00
Заробітна плата адміністративного персоналу	822,96	822,96	822,96	822,96	822,96	822,96	822,96
Заробітна плата виробничого персоналу	1728,22	1728,22	1728,22	1728,22	1728,22	1728,22	1728,22
Загальні постійні витрати	4505,18	4505,18	4505,18	4505,18	4505,18	4505,18	4505,18
Знос	198,28	198,28	198,28	198,28	198,28	198,28	198,28
Загальні невикористані витрати	198,28	198,28	198,28	198,28	198,28	198,28	198,28
Підлягає сплаті податок на прибуток	6143,35	6143,35	6143,35	6143,35	6143,35	6143,35	6143,35
Прибуток до оподаткування	6143,35	6143,35	6143,35	6143,35	6143,35	6143,35	6143,35
Податок на прибуток	1535,84	1535,84	1535,84	1535,84	1535,84	1535,84	1535,84
Чистий прибуток	4607,52	4607,52	4607,52	4607,52	4607,52	4607,52	4607,52

Продовження таблиці 3.12

Показник	вересень 2022	жовтень 2022	листопад 2022	грудень 2022	січень 2023	лютий 2023	березень 2023
Валовий продаж	45550,00	45550,00	45550,00	45550,00	45550,00	45550,00	45550,00
Податки з продажу	7593,18	7593,18	7593,18	7593,18	7593,18	7593,18	7593,18
Чистий обсяг продажів	37956,82	37956,82	37956,82	37956,82	37956,82	37956,82	37956,82
Матеріали та комплектуючі	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00
Загальні прямі витрати	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00
Загальний прибуток	10846,82	10846,82	10846,82	10846,82	10846,82	10846,82	10846,82
Витрати на виробництво	1954,00	1954,00	1954,00	1954,00	1954,00	1954,00	1954,00
Заробітна плата адміністративного персоналу	822,96	822,96	822,96	822,96	822,96	822,96	822,96
Заробітна плата виробничого персоналу	1728,22	1728,22	1728,22	1728,22	1728,22	1728,22	1728,22
Загальні постійні витрати	4505,18	4505,18	4505,18	4505,18	4505,18	4505,18	4505,18
Знос	198,28	198,28	198,28	198,28	198,28	198,28	198,28
Загальні невикористані витрати	198,28	198,28	198,28	198,28	198,28	198,28	198,28
Підлягає сплаті податок на прибуток	6143,35	6143,35	6143,35	6143,35	6143,35	6143,35	6143,35
Прибуток до оподаткування	6143,35	6143,35	6143,35	6143,35	6143,35	6143,35	6143,35
Податок на прибуток	1535,84	1535,84	1535,84	1535,84	1535,84	1535,84	1535,84
Чистий прибуток	4607,52	4607,52	4607,52	4607,52	4607,52	4607,52	4607,52

Продовження таблиці 3.12

Показник	травень 2023	червень 2023
Валовий продаж	45550,00	45550,00
Податки з продажу	7593,18	7593,18
Чистий обсяг продажів	37956,82	37956,82
Матеріали та комплектуючі	27110,00	27110,00
Загальні прямі витрати	27110,00	27110,00

Загальний прибуток	10846,82	10846,82
Витрати на виробництво	1954,00	1954,00
Заробітна плата адміністративного персоналу	822,96	822,96
Заробітна плата виробничого персоналу	1728,22	1728,22
Загальні постійні витрати	4505,18	4505,18
Знос	198,28	198,28
Загальні невиробничі витрати	198,28	198,28
Підлягає сплаті податок на прибуток	6143,35	6143,35
Прибуток до оподаткування	6143,35	6143,35
Податок на прибуток	1535,84	1535,84
Чистий прибуток	4607,52	4607,52

Таблиця 3.13 - Баланс

Показник	червень 2021	липень 2021	серпень 2021	вересень 2021	жовтень 2021	листопад 2021	грудень 2021
Готівка	-983,98	666,11	9378,39	13532,01	17685,64	21839,27	25992,89
Запаси готової продукції	1707,47	4120,04	4713,83	4713,83	4713,83	4713,83	4713,83
Загальні оборотні активи	723,50	4786,15	14092,22	18245,85	22399,47	26553,10	30706,73
Основні засоби	14276,50	14276,50	14276,50	14276,50	14276,50	14276,50	14276,50
Накопиченої амортизації		198,28	396,57	594,85	793,14	991,42	1189,71
Залишкова вартість основних засобів	14276,50	14078,22	13879,93	13681,65	13483,36	13285,08	13086,79
Обладнання	14276,50	14078,22	13879,93	13681,65	13483,36	13285,08	13086,79
ЗАГАЛЬНИЙ АКТИВ	15000,00	18864,37	27972,15	31 927,49	35882,84	39 838,18	43793,52
Відстрочені податкові платежі		3976,58	9129,02	9129,02	9129,02	9129,02	9129,02
Короткострокові позики	7173,91	7173,91	7173,91	7173,91	7173,91	7173,91	7173,91
Загальна сума поточних зобов'язань	7173,91	11150,49	16 302,94	16 302,94	16 302,94	16 302,94	16 302,94
Довгострокові позики	7826,09	7173,91	6521,74	5869,57	5217,39	4565,22	3913,04
Нерозподілений прибуток		539,96	5147,58	9754,99	14362,51	18970,02	23577,54
Сукупний капітал		539,96	5147,58	9754,99	14362,51	18970,02	23577,54
Повна відповідальність	15000,00	18864,37	27972,15	31 927,49	35882,84	39 838,18	43793,52

Продовження таблиці 3.13

Показник	Січень 2022	лютий 2022	березень 2022	квітень 2022	травень 2022	червень 2022	Липень 2022
Готівка	30146,52	34300,15	38453,77	42607,40	46761,03	50914,65	55068,28
Запаси готової продукції	4713,83	4713,83	4713,83	4713,83	4713,83	4713,83	4713,83
Загальні оборотні активи	34 860,35	39013,98	43 167,61	47321,23	51 474,86	55628,49	59782,11
Основні засоби	14276,50	14276,50	14276,50	14276,50	14276,50	14276,50	14276,50
Накопиченої амортизації	1387,99	1586,28	1784,56	1982,85	2181,13	2379,42	2577,70
Залишкова вартість основних засобів	12888,51	12690,22	12491,94	12293,65	12095,37	11897,08	11698,80
Обладнання	12888,51	12690,22	12491,94	12293,65	12095,37	11897,08	11698,80
ЗАГАЛЬНИЙ АКТИВ	47748,86	51704,20	55659,54	59 614,89	63 570,23	67525,57	71 480,91
Відстрочені податкові платежі	9129,02	9129,02	9129,02	9129,02	9129,02	9129,02	9129,02
Короткострокові позики	7173,91	7173,91	7173,91	7173,91	7173,91	7173,91	7173,91
Загальна сума поточних зобов'язань	16 302,94	16 302,94	16 302,94	16 302,94	16 302,94	16 302,94	16 302,94
Довгострокові позики	3260,87	2808,70	1956,52	1304,35	652,17		
Нерозподілений прибуток	28185,05	32792,57	37 400,09	42022,60	46615,12	51222,63	55830,15
Сукупний капітал	28185,05	32792,57	37 400,09	42022,60	46615,12	51222,63	55830,15
Повна відповідальність	47748,86	51704,20	55659,54	59 614,89	63 570,23	67525,57	71 480,91

Cash-Flo від фінансової діяльності	15000,00	-652,17	-652,17	-652,17	-652,17	-652,17	-652,17
Залишок готівки на початок періоду		-983,98	666.11	9378,39	13532.01	17685,64	21839.27
Залишок готівки на кінець періоду	-983,98	666.11	9378,39	13532.01	17685,64	21839.27	25992,89

Продовження таблиці 3.14

Показник	Січень 2022	лютий 2022	березень 2022	квітень 2022	травень 2022	червень 2022	Липень 2022
Виручка від продажу	45550,00	45550,00	45550,00	45550,00	45550,00	45550,00	45550,00
Витрати на матеріали та комплектуючі	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00
Загальні прямі витрати	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00
Загальні витрати	1954,00	1954,00	1954,00	1954,00	1954,00	1954,00	1954,00
Витрати на персонал	1860,00	1860,00	1860,00	1860,00	1860,00	1860,00	1860,00
Загальні постійні витрати	3814,00	3814,00	3814,00	3814,00	3814,00	3814,00	3814,00
податок	9820,20	9820,20	9820,20	9820,20	9820,20	9820,20	9820,20
Cash-Flo від операційної діяльності	4805,80	4805,80	4805,80	4805,80	4805,80	4805,80	4805,80
Витрати на придбання активів							
Cash-Flo від інвестиційної діяльності							
Кредити							
Погашення кредитів	652,17	652,17	652,17	652,17	652,17	652,17	652,17
Cash-Flo від фінансової діяльності	-652,17	-652,17	-652,17	-652,17	-652,17	-652,17	-652,17
Залишок готівки на початок періоду	25992,89	30146,52	34300,15	38453,77	42607,40	46761.03	50914,65
Залишок готівки на кінець періоду	30146,52	34300,15	38453,77	42607,40	46761.03	50914,65	55068.28

Продовження таблиці 3.14

Показник	серпень 2022	вересень 2022	жовтень 2022	листопад 2022	грудень 2022	січень 2023	лютий 2023
Виручка від продажу	45550,00	45550,00	45550,00	45550,00	45550,00	45550,00	45550,00
Витрати на матеріали та комплектуючі	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00
Загальні прямі витрати	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00	27110,00
Загальні витрати	1954,00	1954,00	1954,00	1954,00	1954,00	1954,00	1954,00
Витрати на персонал	1860,00	1860,00	1860,00	1860,00	1860,00	1860,00	1860,00
Загальні постійні витрати	3814,00	3814,00	3814,00	3814,00	3814,00	3814,00	3814,00
податок	9820,20	9820,20	9820,20	9820,20	9820,20	9820,20	9820,20
Cash-Flo від операційної діяльності	4805,80	4805,80	4805,80	4805,80	4805,80	4805,80	4805,80
Витрати на придбання активів							
Cash-Flo від інвестиційної діяльності							
Кредити							
Погашення кредитів	652,17	652,17	652,17	652,17	652,17	652,17	652,17
Cash-Flo від фінансової діяльності	-652,17	-652,17	-652,17	-652,17	-652,17	-652,17	-652,17
Залишок готівки на початок періоду	55068.28	59221,91	63 375,53	67529.16	71 682,79	75836.41	79 990,04
Залишок готівки на кінець періоду	59221,91	63 375,53	67529.16	71 682,79	75836.41	79 990,04	84 143,66

Продовження таблиці 3.14

Показник	березень 2023	квітень 2023	травень 2023
Виручка від продажу	45550,00	45550,00	45550,00
Витрати на матеріали та комплектуючі	27110,00	27110,00	27110,00
Загальні прямі витрати	27110,00	27110,00	27110,00
Загальні витрати	1954,00	1954,00	1954,00
Витрати на персонал	1860,00	1860,00	1860,00
Загальні постійні витрати	3814,00	3814,00	3814,00
податок	9820,20	9820,20	9820,20
Cash-Flo від операційної діяльності	4805,80	4805,80	4805,80
Витрати на придбання активів			
Cash-Flo від інвестиційної діяльності			
Кредити			
Погашення кредитів	652,17	652,17	652,17
Cash-Flo від фінансової діяльності	-652,17	-652,17	-652,17
Залишок готівки на початок періоду	84 143,66	88 297,29	94 450,92
Залишок готівки на кінець періоду	88 297,29	92 450,92	99 962,88

Економічна ефективність відкриття нового інвестиційного проекту підприємства наведена в таблиці 3.15

Табл. 3.15 – Аналіз прибутковості інвестиційного проекту «Прибуток-Збитки»

Прибуток-збиток (долл.)				
	3 кв. 2021	4 кв. 2021	2022	2023
Валовий продаж	113 875,0	136650,0	546 600,0	227750,0
Податки з продажу	18983,0	22779,6	91 118,2	37965,9
Чистий обсяг продажів	94 832,0	113 870,0	455481,8	189784,1
Матеріали та комплектуючі	67775,0	81 330,0	325320,0	135550,0
Загальні прямі витрати	67775,0	81 330,0	325320,0	135550,0
Загальний прибуток	27117,0	32540,4	130161,8	54 234,1
Витрати на виробництво	5862,0	5862,0	23448,0	9770,0
Заробітна плата адміністративного персоналу	2468,9	2468,9	9875,5	4114,8
Заробітна плата виробничого персоналу	5184,6	5184,6	20738,6	8641,1
Загальні постійні витрати	13515,5	13515,5	54062,1	22525,9
Знос	584,9	584,9	2379,4	991,4
Оподатковуваний прибуток	13006,7	18430,1	73720,2	30716,8
Податок на прибуток	3251,7	4607,5	18430,1	7679,2
Чистий прибуток	9755,0	13822,6	55290,1	23038,6

Дані, наведені в таблиці «Прибуток-збиток», свідчать про високий економічний ефект від аналізованого проекту – чистий прибуток отримуємо вже в перші місяці діяльності, а розмір постійно збільшується протягом досліджуваного періоду. Окремо можна розглянути Звіт про використання прибутку (табл. 3.16).

Таблиця 3.16. - Звіт про використання прибутку

Звіт про використання прибутку (долл.)				
	3 кв. 2021	4 кв. 2021	2022	2023
ЧИСТИЙ ПРИБУТОК	9755.0	13822.6	55290.2	23037.6
Нерозподілений прибуток минулого періоду		9755.0	23577.5	78 867,7
ПРИБУТ ДО РОЗПОДІЛУ	9755.0	23577.6	78 867,7	101905.3
Нерозподілений прибуток цього року	9755.0	23577.6	78 867,7	101905.3

Дані цього звіту вказують на накопичення нерозподіленого прибутку. У контексті проекту ми не ставили завдання розрахувати розмір дивідендів чи капіталізованого прибутку, хоча це технічно можливо.

Інформація, що надається у звіті про рух грошових коштів, необхідна для прогнозування тимчасового дефіциту готівки та своєчасного планування короткострокових позик, які є найдешевшим варіантом джерел залучення позикових коштів. Для аналізованого проекту такого дефіциту не виникає, але це результат кількох варіантів розрахунків з різними розмірами початкового капіталу. Тобто шляхом автоматизованого перерахування варіантів ми визначили розмір початкової позики 20 000 долл.. наскільки оптимально для бездефіцитного грошового потоку протягом усього проекту.

Таблиця 3.17. - Інформаційне вікно «Cash-Flow»

Дисконтований грошовий потік (долл.)					
	06.2021	3 кв. 2021	4 кв. 2021	2022	2023
Виручка від продажу		113 875,0	136 650,0	546 600,0	227750.0
Витрати на матеріали та комплектуючі (прямі витрати)	1707.5	70781.4	81 330,0	325320.0	132191.7
Загальні витрати		5862.0	5862.0	23448.0	9770.0
Витрати на персонал		5580.0	5580.0	22320.0	9300,0
Загальні постійні витрати		11 442,0	11 442,0	45768.0	19070.0
податок		15179.1	29460.6	117 842,4	49101.0
Рух грошових коштів від операційної	-1707,5	16472.5	14 417,4	57 669,6	27387.3

діяльності					
Витрати на придбання активів	14276.5				
Потік грошових коштів від інвестиційної діяльності	-14276,5				
Позика	20 000,0				
Погашення кредиту		2608.7	2608.7	10434.8	4347.8
Потік грошових коштів від інвестиційної діяльності	20 000,0	-2608,7	-2608,7	-10434,8	-4347,8
Залишок готівки на початок періоду		4016.0	17879.8	29688.6	76 923,4
Залишок готівки на кінець періоду	4016.0	17879.8	29688.6	76 923,4	99 962,9

Стартовий баланс ми встановили з нульовими показниками, оскільки ми мали на меті визначити ефективність тільки запланованого інвестиційного проекту салону меблів «Модерн». У таблиці 3.18 наведено прогнозний баланс проекту на весь період його функціонування з періодичністю по кварталам. Цей період вибрано для ілюстрації робочих вікон програми.

Таблиця 3.18. – Баланс інвестиційного проекту

Баланс (долл.)					
	06.2021	3 кв. 2021	4 кв. 2021	2022	2023
готівкою	4016.0	17879.8	29688.6	76 923,4	99 962,9
Запаси готової продукції	1707.5	4713.8	4713.8	4713.8	1355.5
Загальні оборотні активи	5723.5	22593.7	34 402,4	81 637,2	101318.4
Основні засоби	14276.5	14276.5	14276.5	14276.5	14276.5
Знос		594,8	1189.7	3569.1	4560.6
Залишкова вартість основних засобів	14276.5	13681.7	13086.8	10707.4	9716.0
Активи, заг	20 000,0	36 275,3	47489.2	92344.6	111034.3
Відстрочені податкові платежі		9129.0	9129.0	9129.0	9129.0
Поточні позики	9565.2	9565.2	9565.2	4347.8	
Поточні зобов'язання, всього	9565.2	18694.2	18694.2	13476.9	9129.0
Довгострокові позики	10434.8	7826.1	5217.4		
Нерозподілений прибуток		9755.0	23577.5	78 867,7	101905.3
Власний капітал, всього		9755.0	23577.5	78 867,7	101905.3
Зобов'язання, всього	20 000,0	36 275,3	47489.2	92344.6	111034.3

Як бачимо, цей проект є прибутковим бізнесом.

Аналіз ефективності проекту здійснюється автоматично. У цьому випадку за замовчуванням розраховується 27 грошових характеристик. При такому підході можливість створення окремих таблиць користувачів (гарний спосіб нейтралізації одного з недоліків «закритих» систем виглядає навіть

зайвою. У таблиці 3.19 показано інформаційне вікно в розділі «Аналіз проекту».

Як бачимо, значення всіх фінансових показників розглянутого проекту мають позитивну динаміку. Зокрема, коефіцієнт поточної ліквідності за період реалізації проекту зростає з 59% до 859%, коефіцієнт оборотності запасів - з 60 до 80 оборотів, норма чистого прибутку - з 10% до 12%.

Табл. 3.19 - Фінансові показники інвестиційного проекту

Фінансові показники					
	06.2021	3 кв. 2021	4 кв. 2021	2022	2023
Коефіцієнт поточної ліквідності (CR), %	59,84	99,78	162,97	349,33	859,81
Коефіцієнт швидкої ліквідності (QR), %	41,99	73,18	137,76	321,88	822,62
Чистий оборотний капітал (ЧЗ), долл.	-3841,72	-36,80	11 771,90	42 815,41	82 577,75
Чистий оборотний капітал (NWC), долл. США	-760,74	-7,29	2331.07	8478,30	16352.03
Коефіцієнт оборотності запасів (ST)		60.03	69.01	69.01	80,48
Коефіцієнт оборотності оборотного капіталу (NCT)		-10313,63	38,69	10.64	5.52
Коефіцієнт оборотності основних засобів (FAT)		27.35	34.29	38,61	45.04
Коефіцієнт оборотності активів (TAT)		12.32	10.41	6.35	4.40
Загальна сума активів зобов'язань (TD / TA), %	100,00	83,30	56,64	25.44	10.49
Довгострокові зобов'язання за активами (LTD/TA), %	52.17	28.21	13.91	1.51	0,00
Довгострокові зобов'язання за необоротними активами (LTD/FA), %	73.09	62,65	45,82	9.21	0,00
Загальна сума зобов'язань за власним капіталом (TD / EQ), %		498,74	130,63	34.11	11.73
Маржа валового прибутку (GRM), %		28.58	28.58	28.58	28.58
Маржа операційного прибутку (ORM), %		13.71	16.19	16.19	16.19
Маржа чистого прибутку (NPM), %		10.28	12.14	12.14	12.14
Рентабельність оборотних активів (RCA), %		230,34	181,48	92.17	59.17
Рентабельність необоротних активів (РФА), %		281.13	416.18	468,64	546,75
Рентабельність інвестицій (ROI), %		121,61	126,37	77.02	53,39
Рентабельність власного капіталу (ROE), %		758.04	291,46	103.30	59,65

Як бачимо, інвестувати в цей бізнес досить вигідно.

Для більш точної характеристики ефективності інвестиційного проекту визначемо значення показників ефективності інвестиційних проектів табл. 3.20. Для аналізованого проекту термін окупності становить лише 4 місяці

замість очікуваних двох років. Прогнозована сума чистого прибутку становитиме 99 961 долл., а внутрішня норма прибутку — 2566%.

Таблиця 3.20 – Аналіз показників ефективності інвестиційного проекту

№	Показники ефективності інвестиційного проекту	Значення
1	Тривалість проекту	24 місяці
2	Розрахунковий термін	24 місяці
3	Термін окупності	4 місяці.
4	Середня норма прибутковості (ARR)	362,70%
5	Чиста приведена вартість (NPV)	99 963 долл.
6	Індекс рентабельності (IP)	7,25
7	Внутрішня норма прибутковості (IRR)	256,60%

ВИСНОВОК

У магістерській роботі проведено аналіз фінансування інвестиційного проекту, який планує реалізувати ТОВ «Дубок». У роботі розглядаються актуальні проблеми фінансування діяльності підприємства в умовах ринкової економіки, пов'язані з інвестиційним проектуванням.

Застосовувати методологію системного проектування до інвестиційного проекту як до системи, можливо і необхідно, що вимагає послідовного виконання певних кроків. Необхідно приділяти велику увагу початковій (передінвестиційній) фазі проекту, щоб уникнути сюрпризів на наступних етапах і досягти очікуваного результату. Для розробки концепції проекту та визначення його життєздатності використовується аналіз показників інвестиційних можливостей.

Проект розширення ТОВ «Дубок» розроблено за допомогою програмного комплексу PROJECT EXPERT 6.0. Метою аналізу було встановлення мінімальної вартості кредиту для формування початкового інвестиційного капіталу. Спочатку розглядається сума 30 тис. долл.. За допомогою автоматизованих засобів PROJECT EXPERT 6.0 розрахунки проводилися кілька разів, оптимальна позика – 20 тис. долл..

Результати аналізу остаточних розрахунків свідчать про високий економічний ефект від проекту, що розглядається – ми отримуємо чистий прибуток вже в перші місяці діяльності, а його розмір постійно збільшується протягом періоду, що розглядається.

Аналіз показників ефективності інвестиційного проекту показує, що проект відкриття салону меблів «Модерн» в м. Конотоп є доволі ефективним, навіть при залученні зовнішніх інвестицій. Значення всіх грошових характеристик розглянутого проекту мають позитивну динаміку. Зокрема, коефіцієнт поточної ліквідності за період його проекту зростає з 59% до 859%, коефіцієнт оборотності запасів - з 60 до 80 оборотів, норма чистого прибутку - з 10% до 12%. Період окупності проект 4 місяці замість очікуваних двох років,

за рахунок швидкого оборту капіталу ми маємо високі і інші показники проекту, а саме: Індекс рентабельності - 7,25; Середня норма прибутковості (ARR) - 362,70%; Чиста приведена вартість (NPV) за два роки реалізації проекту взагалі буде складати - 99 963 долл.; Внутрішня норма прибутковості - 256,6%.

Ми таким чином проаналізували оптимістичний сценарій реалізації проекту, на практиці, обов'язково будуть зміни та ризики і як правило в бік зменшення ефективності, але запас фінансової стійкості виходячи з показників дуже високий і це нам дає можливість стверджувати про можливість реалізації вище зазначеного проекту.

З цієї роботи можна зробити висновок, що інвестиційне проектування відіграє важливу роль у фінансовій діяльності підприємства. З переходом до ринкових методів господарювання у підприємств виникає потреба в інвестиційному плануванні своєї діяльності.

ПЕРЕЛІК ПОСИЛАНЬ

1. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України. Веб-сайт. URL: <https://smida.gov.ua/>
2. Азаренкова Г.М. Фінанси підприємств: навч. посіб. [для самот. вивчення дисципліни] / Г.М. Азаренкова, Т.М. Журавель, Р.М. Михайленко. – [2-ге вид., випр. і доп.]. – К.: Знання-Прес, 2006. – 287 с.
3. Аранчій В.І. Фінанси підприємств / В.І.Аранчій. –К.: ВД “Професіонал”, 2004. – 304 с.
4. Брігхем Є.Ф. Основи фінансового менеджменту / Є.Ф. Брігхем. – К.: Молодь, 1997. –1000 с.
5. Віннікова І. І. Марчук С. В. Аналіз інноваційної активності промислових підприємств України. Економіка та держава. 2015. № 8. С. 47.
6. Глущенко О.В. Фінансові ресурси домогосподарств як складова частина фонду національного добробуту України. Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка». 2016. Том 24. № 1. С. 122-132.
7. Закон України «Про інвестиційну діяльність» (в редакції Законів України від 10.12.1991 р. № 1955-ХІІ від 05.03.98 р. № 185/98-ВР)
8. Ковальчук Н. О., Руснак Т. В. Фінансова стійкість вітчизняних підприємств як передумова їх стабільного функціонування. Глобальні та національні проблеми економіки. 2016. №11. С. 368–371.
9. Кулішов В.В. Економіка підприємства: теорія і практика [монографія]. / В.В. Кулішов. – К.: Ніка-Центр, Ельга, 2004. – 216 с.
10. Лайко П.А. Фінанси підприємств / П.А.Лайко, М.В.Мних. – К.: Знання України, 2004. – 428 с.
11. Литвин І. С., Іващенко А. І. Шляхи удосконалення системи управління грошовими потоками . Інвестиції: практика та досвід. 2017. №2. С. 51–56.

12. Ломачинська І. А. Фінансова грамотність як основа оптимізації фінансової поведінки в умовах глобальної трансформації . Вісник ОНУ ім. І. І. Мечникова. 2011. Т. 16 (Випуск 20). С. 116-124.

13. Макарюк О. В. Управління вартістю бізнесу в контексті формування його безпеки і розвитку. Актуальні проблеми економіки. 2011. № 3. С. 131–138.

14. Манасенко І. М., Кравець А. І. Фінансування інноваційної діяльності підприємств: українські реалії та досвід ЄС. Економіка та управління підприємствами. 2018. № 5. С. 109–115.

15. Малюк С.І. Черниш О.В. Сучасні методи розрахунку показників ефективності використання оборотних активів. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». – Секція 1: Фінанси, страхування і біржова діяльність. URL: <https://www.inter-nauka.com/uploads/public/14890960908268.pdf>

16. Морозюк Д. І. Сучасні методи управління оборотним капіталом підприємств та оцінка їх ефективності. Інвестиції: практика та досвід. 2015. № 1. С. 114-119.

17. Мельникова О. А. Передумови розвитку інноваційного підприємництва в Україні. Economy of enterprise: theory and experience : collection of materials of the VII International Scientific and Practical Conference (12 october 2018, Kyiv, Krakow, Praha, Nairobi) / Ministry of Education and Science of Ukraine, National Economic University named after Vadym Hetman [et al.]. – Krakow ; Nairobi (IDIA), 2018. – P. 46–49.

18. Національний банк України. Веб-сайт. URL: <https://bank.gov.ua/>

19. Носова Є. Заощадження домогосподарств як джерело інвестиційних ресурсів в Україні. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Економіка. 2015. № 2(167). С. 73-80.

20. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

21. П(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>
22. Педченко Н.С. Теоретико-прикладний аспект забезпечення результативності стратегії фінансування оборотного капіталу підприємства. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2020. № 4. С. 6—14.
23. Підхомний О. М. Діагностика фінансового стану підприємства. Економічні науки. Серія «Облік і фінанси». 2017. Вип. 23. С. 234-237.
24. Подольська В. О. Фінансовий аналіз : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / В. О. Подольська, О. В. Яріш. - К.: Центр навчальної літератури, 2007. - 488с.
25. Семенов Г. А., Семенов А. Г. Організація та планування господарської діяльності на підприємстві: Монографія. – Запоріжжя: ЗГІА. - 2011 .-- 174 с.
26. Семенов Г.А., Бугай В.З., Семенов А.Г., Бугай А.В. Фінансове планування та управління на підприємствах. Підручник. - М .: Центр навчальної літератури, 2012 - 432 с.
27. Славюк Р. А. Фінанси підприємства: Підручник - 2-е вид., доповнене та перероблене. – Луцьк: Ред.-вид. З «Вежі», Волинський державний університет імені Лесі Українки, 2011. – С. 215-304.
28. Фінанси підприємств: підручник / [Поддєрьогін А.М., Білик М.Д., Буряк Л.Д. та ін.]; кер. кол.авт. і наук. ред. проф.А.М. Поддєрьогін. – Восьме вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2013. – 219 с.
29. Фінансовий менеджмент: Учеб. / Ред. проф. Г. Г. Кікірейцева. 3-е видання, перерозповсюдження та доп. - М .: Центр вивчення літератури, 2014. - С.471-508.
30. Черванев Д. М. Управління інвестиційною діяльністю підприємств: Навч. – К .: Знання – Прес, 2013 .-- 622 с.

31. Шевчук В.Я., Рогожин П.С. Основи інвестиційної діяльності. –К .: Генеза, 2012. –384с.
32. Шатілов О. В. Моделювання процесу управління стратегічною гнучкістю підприємства. Ефективна економіка. 2015. №1. С. 34–39.
33. Шляга О. В., Шипуля Л. І. Прибуток та рентабельність як показники ефективності виробництва. Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. 2015. №8. С. 75–81